

Seveda ta naravoslovni pojem presodnosti prav nič ne soglaša z juridičnim, kakoršnega rabi vsakdanje življenje. Brez prehodov ni nikjer prikazni najti v naravi, in klasifikacijo naredili so povsodi ljudje. Ni se torej čuditi, če se nam kaže presodnost v naravoslovnem zmislu, da je jako nedoločen, raztezen pojem.

Pri vsem tem naziranju pa pridemo do prepričanja, da je presodnost naraven pojav, konsekvence razvitka človeške duše. Čim bolj se bo ta razvijala, tem bolj razvijala se bo presodnost. Najboljši dokaz temu je tudi to, da se je pravo temeljem te anthropologične zahteve vedno spreminjalo, predno se je vspelo do današnjega viška. Navzlic temu pa menda nikdó ne bo trdil, da smo na vrhuncu pravnega naziranja — še manj pa pravne prakse.

Iz pravosodne prakse.

Civilno pravo.

a) Iz knjige judikatov c. kr. najvišjega sodišča
št. 149.

Tožbo na uveljavljenje zastavne pravice za terjatev, ki presega znesek 1000 K, je moči vložiti pri okrajnem, vsled §-a 81 j. n. pristojnem sodišču, v čigar okolišu leži nepremičnina, ako se s to tožbo združi tožba na plačilo iste terjatve.

C. kr. najvišje sodišče je s plenisimarnim sklepom od 23. oktobra 1900 št. 294 prez. dalo gorenji pravorek zapisati v knjigo judikatov.

Razlogi.

Dosedanja judikatura najvišjega sodišča obsega odločbe od 4. maja 1898 št. 6414, od 11. oktobra 1898 št. 13.807 in od 16. maja 1899 št. 7399. Prvi dve smatrata pri terjativah nad 500 gld., da je okrajno sodišče nepristojno in izrekata načelo, da § 95 j. n. določa, da je sodišče, v čigar okolišu leži nepremičnina, tudi tedaj pristojno za tožbe na plačilo, ako bi za tako tožbo po določilih za stvarno pristojnost ne bilo pristojno niti okrajno sodišče niti sodni dvor, v čigar okolišu leži nepre-

mičnina. Tretja odločba pa drugače razlaga § 95 j. n., namreč tako, da postane — sicer nepristojno — okrajno sodišče tedaj pristojno, kedar se uveljavlja s tožbo na plačilo terjatve čez 500 gld. tudi zastavna pravica za nepremičnino, ležečo v okolišu istega okrajnega sodišča.

Da je pritrditi le-temu pravnemu nazoru, izhaja iz nastopnega:

Posebnih izključnih podsodnosti §-ov 50 in 76 do 85 j. n. pri reševanju tega vprašanja ni upoštevati; pa tudi ne predpisov o krajevni pristojnosti sploh, izvzemši izbirno podsodnost, za katero pa tukaj gre.

Stvarna pristojnost sodišč, ki obsega §-e 49 do 64 j. n., se izpreminja v §-ih 91 in 95 j. n.

To stvarno pristojnost ustanavlja 1. vrednost spornega predmeta (§ 49 št. 1 j. n.), a ustanavljajo jo tudi 2. predmet spora in pa osebe kakor sporne stranke v slučaju §-ov 51 in 53 j. n.

Zakonodavec bi bil lahko v merodavnem §-u 95 j. n., če bi bil hotel odstraniti le del stvarne pristojnosti, to storil s tem, da bi bil ali vtaknil besede »po vrednosti spornega predmeta« odnošno »zbok trgovinske stvari« med besede »ob sebi« in »ne bila pristojna« koncem §-a 95 j. n., ali pa s tem, da bi bil navedel ta ali oni paragraf.

Take utesnitve pa nima § 95 j. n. Opravičeno je torej sklepati, da je hotel zakonodavec strankam omogočiti in dati tožitelju na izber, če hoče odstraniti stvarno pristojnost sploh, torej tudi pristojnost po vrednosti spornega predmeta.

Za praktično življenje tudi ni videti v tem nikakeršnih težkoč. Saj tožitelj ni, da bi se moral držati podsodnosti §-a 91 j. n.; a tudi toženca, ki je pač vedno tudi posestnik nepremičnine, ne zadene trdo ta izber tožitelja.

Končno je še omeniti, da je zakonodavec tudi okrajnim sodiščem omogočil soditi o rečeh (terjatvah), ki imajo vrednosti mnogo nad 1000 K (§ 104 j. n.).

Ta uvaževanja opravičujejo gori navedeni pravorek.

b) Káko pravno razmerje je med lastnikom krčme in osebo, kateri je izročil stanovanje, krčmarske prostore in opravo ter hlev v prosto porabo proti temu, da mora točiti njegovo vino in pivo za malo odškodnino?

A., lastnik krčme v B. oddal je z ustno pogodbo C-u svojo krčmo, krčmarsko opravo, stanovanje in hlev v prosto porabo in v svrhu izvrševanja krčmarskega obrta, ki gre še vedno na lastnikovo ime, za nedoločen čas. C. je bil pa obvezan točiti vino in pivo lastnika krčme, za kar je od njega dobil razven dobička iz uže navedenih predmetov tudi 6 h. za vsak liter potočenega vina in piva. C. dal je A-u 300 K varščine.

Bodisi iz katerega vzroka koli, lastnik krčme bi bil po kratkem času rad odpravil C-a. Zatekel se je k odvetniku, kateri je pri c. k. r. okrajnem sodišču v A. vložil odpoved zakupa krčme proti C-u, dovolivši mu 1 mesec, da izprazni krčmo in isto izroči lastniku v prosto porabo.

Toženec se je odpovedi uprl, trdeč, da je odpoved pre-zgodnja in ni podana v zakonitem roku §-a 560 civ. pr. reda ter namestn. odredbe od 16. novembra 1865 št. 10 dež. zak.

Pri ustni razpravi pokazal se je zgoraj navedeni stvarni položaj in med strankama je bilo le sporno, ali je bila dotična ustna pogodba sklenjena le na poskušnjo ali definitivno.

Sodnik je smatral sporno dejstvo neodločilnim glede na to, da se ni določila doba poskušnje in da je tožnik sprejel od toženca 300 K varščine — in je razsodil: da se razveljavlja dana odpoved in mora tožnik povrniti stroške. Rzsodbo o b - razložil je tako-le:

Iz dejanjskih navedeb strank je jasno, da obstoja med njima družabna pogodba v smislu §-a 1103 o. d. z. Glede odpovedi, izpraznenja in postopanja veljajo za družabno pogodbo po do-ločbi §-a 576 c. pr. reda ista pravila, kakor pri zakupnih po-godbah. Ker pa med strankama ni bila določena doba, kako dolgo naj traja pogojeno razmerje, in tudi ne rok odpovedi, bilo je v smislu §-a 560 št. 3 c. pr. r. odpovedati vsaj 6 me-secov pred časom, ko je hotel tožnik zopet sprejeti zakupno stvar. Ker je pa dal samo 1-mesečno odpoved, bilo jo je razveljaviti.

Tožnik oglasil je priziv v glavnem radi tega, da pogodbe ni bilo smatrati za družabno, nego za mezdno, in je torej 1-mesečna odpoved bila umestna.

C. kr. okrožno sodišče v Gorici je z odločbo od 3. oktobra 1900 Bc II. 103/00—2 zavrnilo priziv in potrdilo sodbo 1. stopinje v celem obsegu. V razlogih postavilo pa se je na docela različno pravno stališče:

Ustne pogodbe med strankama ni smatrati za družabno pogodbo v smislu §-a 1103 o. d. z., ker nedostaje glavnega zahtevka take pogodbe t. j. da se plača najemnina po razmerju dohodkov. Tudi ni pogodbe všteti v služabno razmerje, kajti med strankama ni bilo določeno, ne da mora toženec služiti tožniku, ne da bode plačeval poslednji tožencu določeno mezdo. Iz dogovorov med njima je marveč razvidno, da je tožnik prepustil tožencu v porabo prostore svoje krčme, da v njej krčmari in sicer proti temu, da razprodaja na ime najemnine tožnikovo vino in pivo proti določeni odškodnini. Vsled tega nastalo pravno razmerje odgovarja popolnoma najemni dogodbi v smislu §-a 1091 o. d. z., to temveč, ker glavni predmet pogodbe obstoja v prostorih za krčmarjenje in ker v krčmarskem obrtu se ne razprodaja le vino in pivo, nego tudi jedi. Poleg tega oddaja se tudi prenočišča, kar je preskrboval vse toženec sam. Z ozirom na vse to in ker je nesporno, da se med strankama ni določila doba, kedaj da neha med njima ugotovljeno pravno razmerje, bilo je odpoved zavrniti kakor prezgodnjo, ker je dana izven rokú, določenega v §-u 560 c. pr. r. in namestn. naredbi od 16. novembra 1865 št. 10 dež. zak. za Primorje. Nepotrebno je pa pretresati ali je bila sklenjena pogodba med strankama le na poskušnjo. Tožnik namreč priznava, da se doba poskušnje ni določila. V tem slučaju je po analogiji §-a 1082 o. d. z. imeti, da traja poskušnja celo leto, toraj bi tudi v tem oziru bila odpoved prezgodnja.

C. kr. vrhovno sodišče je z odločbo od 29. novembra 1900 št. 15.535 razsodbi I. in II. stopinje sicer potrdilo v celem obsegu, to pa iz naslednjih razlogov:

Med strankama nastalo pravno razmerje ni smatrati ne za najemno pogodbo po §-u 1091 o. d. z., ne za družabno pogodbo po §-u 1103 o. d. z. Prva ni, ker ni bila natančno do-

ločena najemnina, kakor zahteva § 1090 o. d. z. Druga ni, ker ni bila določena najemnina v razmernem delu dohodkov od tožencu izročene krčme.

Predmetno pravno razmerje smatrati je za inominantno pogodbo, ki se krije z mezdnó pogodbo (§-a 7, 1151 o. d. z.), koja je ob enem uspodobljena pooblastilni pogodbi. In to z ozirom na dejstvo, da je toženec dal tožniku na razpolago svojo delavno silo za točenje tožnikovega vina in piva proti plačilu 6 h za vsak liter. Take pogodbe pa ne gre razveljaviti z odpovedjo, nego s posebno tožbo, glasečo se na zaželeno razrušenje; te tožbe pa ne bi bilo rešiti po določbah postopanja v smislu §-ov 560 in nasl., katero velja le za zakupne pogodbe. Prave tožbe v predmetnem slučaju tožnik ni vložil, toraj je izpodbijana rzsodba iz gorenjih razlogov utemeljena.

c) Oče dá nedoletnega sina v pouk mojstru in se obveže plačati konvencijonalno kazen, ako bi sin pred določenim časom zapustil pouk; ko se to zgodi, je li dolžan plačati?

V letu 1899. izročil je J. K. svojega 17letnega sina Antona mojstru B. da se v 2 letih priuči zidarskemu delu. Mojster je obljubil dajati učencu stanovanje in hrano, učenčev oče pa, da plača mojstru 80 K učnine po preteku učne dobe in 200 K dogovorjene kazni, le-to, ako sin zapusti delo pred pretekom 2 let. Sin Anton je pa že po preteku 18 mesecev molče vzel slovo od mojstra, češ, po krivdi mojstra mu je pajčevina prepregala želodec, in mojstrova roka je kaj rada stikala ob njegovih ušesih in laseh. No, izkazalo se je, da le-to ni resnično, nego učenec je neopravičeno zapustil pouk in mojstra. Mojster je na to očeta tožil, da mu mora plačati dogovorjeno kazen in učnino, skupaj 280 K.

C. kr. okrajno sodišče v Ajdovščini je s sodbo od 29. avgusta 1900 C. I. 36/00—1 ugodilo tožbi za 260 K in sicer 200 K na konvencijonalni kazni po §-u 1336 o. d. z., češ, da je učenec neopravičeno zapustil mojstra pred določenim časom, in 60 K na učnini, ker je učenec bil le 1 $\frac{1}{2}$ leta pri mojstru.

Toženec se je prizval, češ: konvencionalna kazen se je ustanovila le med direktnima pogodnikoma, on pa je le interveniral za nedoletnega sina. Tudi je to bila le postranska pogodba, katera se vzdrži le z glavno (tukaj učno) pogodbo; da se le-ta izpolni, tega ni moči zahtevati rednim pravnim potom. Njega ne zadene krivda, da se učna pogodba ni izpolnila, ker sina v to ne more prisiliti, toraj tudi ni dolžan plačati kazni. Naposled je konvencionalna kazen nekaka vrnitev škode, ker se ni izpolnila pogodba; da bi pa tožnik tako škodo trpel in v koliki meri, ni trdil in tudi ni bilo v razpravi ugotovljeno.

C. kr. okrožno sodišče v Gorici pustilo je neizpremenjeno prvo sodbo glede zneska 60 K, ker proti temu ni bilo priziva. Premenilo je pa sodbo glede konvencionalne kazni in ugodivši prizivu je zavrnilo to točko tožbe iz teh-le razlogov:

Dasi je dognano, da se je toženec zavezal plačati tožniku znesek 200 K, in da je toženčev sin zapustil službo pred določenim časom brez razloga, vendar je obveza toženčeva glede dogovorjene kazni v smislu §-ov 878, 882 o. d. z. brez pravnih posledic, ker neveljavna in nezakonita. Z njo je bila namreč združena toženčeva obveza, da prisili svojega sina ostati 2 leti pri tožniku. To pa se protivi osebni, v §-u 16 o. d. z. zajamčeni svobodi toženčevega sina, ki je imel pravico — sosebo no ker ga oče ni več preživiljal — svobodno stopiti v kako službo in tudi proti očetovi volji posvetiti se poklicu, za koji se je smatral sposobnim in naklonjenim. (§-i 151, 152, 246, 148 o. d. z.). — Poleg tega toženca tudi ne zadene krivda, da je sin pred časom zapustil tožnika, torej tudi ni obvezan plačati dogovorjene kazni.

Na tožnikovo revizijo je c. kr. vrhovno sodišče z odločbo od 29. decembra 1900 št. 16926 zopet uveljavilo sodbo prvega sodnika.

Razlogi.

Tožnik se sklicuje opravičeno na revizijski razlog §-a 503 št. 4 c. pr. r. Dognano je, da se je toženec obvezal plačati dogovorjeno kazen 200 K, ako njegov sin zapusti tožnika pred pretekom dveh let, in da je sin Anton brez veljavnega razloga odšel od mojstra po preteku 18 mesecev. Razmotrivati je

torej le, ali je toženec pravno obvezan plačati dogovorjeno kazen.

Taka kazen je predhodno, v gotovem znesku določena ter pogojena odškodnina stranki za odpadli dobiček in pouzročeno škodo vsled neizpolnjenja pogodbe od strani druge stranke. Če se plačilu kazni hoče obvezanec izogniti, dokazati mu je, da ni on kriv, ako ni mogel izpolniti pogodbe (§-a 1298, 1447 o. d. z.) Ta dokaz pa se tožencu ni posrečil.

V smislu §-a 139 o. d. z. ni le dolžnost starišev, da svoje otroke preživé in vzgojé, nego tudi, da jih pripravijo do potrebne izobrazbe, ki bodi temelj prihodnje sreče in blagostanja otrok. V tem smislu ravnal je tudi toženec, ko je dal v pouk sina, kateri bi bil moral ostati pri tožniku. Določbo §-a 16 o. d. z. tolmačiti je pogledom na §-e 15, 21, 144, 148 o. d. z. tako, da je moral toženec — bilo tudi pomočjo oblasti (§ 145 o. d. z.) — svojega sina zopet privedi tožniku, katerega je isti zapustil svojevoljno.

Zidarski učenec je mojstru prve mesece več v škodo nego v hasek. Kajti dajati mu mora stanovanje in hrano, ne da bi ga mogel porabiti, razven le za postranska dela. Stroški povrnejo se mojstru z delom, koje izvršuje učenec v poznejši dobi. Zidarskemu učencu dajati je zdravo domačo hrano, da se vzdrži pri moči. To je tožnik tudi storil od 8. januarja 1899 pa do 24. junija 1900. Pogledom na to in na dejstvo, da je zidarsko delo radi vremenskih sprememb nestalno, je tožniku za prehranitev učenca, kateri ga je zapustil pred časom, odpadla skoraj vsaka odškodnina, ki se da komaj pokriti z vtoženo konvencionalno kaznijo.

Ker je toraj revizijski razlog napačne pravne presoje na drugi stopnji utemeljen, bilo je ugoditi reviziji, premeniti prizivno sodbo in zopet uveljaviti sodbo prvega sodišča.

d) Svi c. kr. sudovi u Istri dužni su primati podneske spisane u slovenskom jeziku.

A. na temelju zadužnice, u slovenskom jeziku spisane, zamoli u c. kr. kotarskog suda u Puli uknjižbu prava zaloga. Ovaj sud s razloga, što slovenski jezik nije običajan u puljskom

kotaru, nije udovoljio molbi, zahtijevajući prevod rečene zadužnice u jeziku, u kome se mogu pri onom zemljišnom sudu uručivati podnesci.

C. kr. okružni kao utočni sud u Rovinju uslijed moliteljeva utoka zaključkom 25. februara 1901 post. br. R IV. 29/1 udovoljio je utoku i molbi iz slijedećih razloga:

Koji da se jezik rabi kod sudova bilo je predmetom raznih zakona. Ovi razlikuju jezik, što je u zemlji običajan od jezika, što je običajan kod suda. Tako na priliku stariji zakoni galički i talij. opći postupnik, što su bili u snazi do 1. januara 1898, u § 14 se izjavljuju:

»Beide Theile sowohl, als ihre Rechtsfreunde haben sich in ihren Reden der im Lande beim Gerichte üblichen Sprache zu bedienen« — »Le parti non meno, che i loro patrocinatori dovranno nei loro atti servirsi dell' idioma usitato nel paese presso il giudizio«, — te carska povelja od 9. avgusta 1854 br. 208 u § 4.: »Schriftliche Gesuche müssen in einer der bei Gericht üblichen Sprachen geschrieben sein«.

Nu timi zakoni ne možete nikako podkrijepiti mišljenje prvostepenog suda, izraženo u pobijanom zaključku, da su naime podnesci, sačinjeni u slovenskom jeziku, nepripustivi kod c. kr. kot. suda u Pulu, jere da slovenski jezik nije običajan u puljskom kotaru.

U navzoćnom slučaju mjerodavan jeste zakon 25. maja 1882 br. 76 D. l. izdan za Dalmaciju i Istru, po čl. I. zak. 1. avg. 1895 br. 112 D. l. u snazi (§. 9 g. z.). Članak I. ovoga zakona, izdan izpravka § 14 pomenutog postupka radi, napustio je porabu rieči »dell' idioma usitato nel paese presso il giudizio«, i promijenio ih je, dotično odredjuje, da isti § ima glasiti:

»Jedna i druga stranka i njihovi pravni zastupnici imadu se u svojim govorima služiti kojim od jezika, što su u zemlji običajni.« (»Jeder der beiden Theile und deren Rechtsfreunde haben sich in ihren Reden einer der landesüblichen Sprachen zu bedienen . . .«). Zakonodavac nije slučajno, tim manje jer se radilo o izpravku, napustio rieči »presso il giudizio« i imao je svojih razloga za ozgonavedenu stilizaciju, a obazreo se osobito na posebne odnošaje u Istri i na okolnost, da ako stanovnici ove zemlje hrvatskog i oni slovenskog jezika opće

medjusobno svaki u svojem jeziku, bez tumača i bez porabe drugog jezika, gledom na njihovu veliku srodnost, nije mogao pripustiti iznimku za sudove. Da se pako i slovenski jezik mora ubrojiti u jezike, što su u Istri običajni, slijedi odatle, što se njime služi znatan dio stanovnika ove zemlje.

Oto tumačenje podupire i vrhovna rješitba d. d. 13. decembra 1898 br. 14.934 gdje veli: . . . so ist unter einer »landesüblichen Sprache« offenbar eine jede Sprache, deren sich ein grösserer Theil der Bevölkerung eines bestimmten Landes im gewöhnlichen Verkehre bedient . . . zu verstehen.¹⁾

—ršk—

Kazensko pravo.

Govor duhovnika po končani pridigi, če se bavi s časničkim člankom, ni bogoslužno opravilo. K §-u 303 kaz. zak.

Državno pravdnništvo v R. je tožilo A. F. pregreška po § 303 k. z., ker je dne 8. decembra 1900, ko je župnik v cerkvi v D. koncem pridige pred mašo s prižnice bral in tolmačil njega tikajoči se članek političnega lista »Slovenski Narod«, razburjena vstala in glasno rekla: »Narod« bodem doma brala, semkaj sem prišla pridigo poslušat«, ter mrmraje iz cerkve odšla, vsled česar je šum nastal, torej se med očitnim bogoslužnim opravilom nespodobno vedla, tako da bi utegnila druge pohujšati.

Na ugovor obdolženke je c. kr. višje deželno sodišče v Gradci 30. januarja 1900 pod opr. št. I 14/1/1 odločilo, da obtožba nima mesta, ter da se postopanje ustavi iz naslednjih

razlogov:

V navedenem dogodku, ugotovljenem z izvršenimi poizvedbami, ni videti dejanskega stanu za pregrešek po §-u 303 k. z., storjenega z nespodobnim vedenjem med očitnim bogoslužnim opravilom.

K ugotovitvi tretjega deliktnega primera po §-u 303 k. z. — samo tega se tiče le-ta obtožba — treba dvoje bistvenih kriterij: 1. nespodobnega vedenja, ki utegne druge pohujšati, in 2. da se je isto vršilo med (očitnim) bogoslužnim opravilom.

¹⁾ Revizijski utok ni bil vložen.

Glede prvega kriterija ni dvomiti, da vedenje, ki se obdolženki pripisuje, ni bilo spodobno v smislu §-a 303 k. z. Vedenja obtoženke ni moglo opravičiti to, da za duhovnika morda ni bilo dostojno, ko je leco rabil v razložitev osobne zadeve, ki ni v nikaki zvezi z dušnim pastirstvom. Dostojnost ali spodobnost, t. j. obliko človeškega vidnega vedenja, potrjeno v navadi in šegi, je obdolženka nedvomno kršila s tem, da se je glasno izrekla proti izvajanjem duhovnika, in da je mrmrajoč šla iz cerkve. Dostojnost bi jej morala to braniti. Če je namreč imela duhovnikovo postopanje za neprimerno, ne odgovarjajoče namenu in svetosti kraja, tedaj bi bila lahko zapustila cerkev mirno, in ne da bi vzbujala nepotrebno pozornost navzočih; če je pa videla v izjavi duhovnika osobne napade, tedaj bi si bila lahko dobila zadoščenje zakonitim potom, ne da bi pred pobožno množico glasno prigovarjala in oporekala v cerkvi, kjer ni upravičen govoriti nihče kakor duhovnik ali kogar on v to pozove. Z dostojnostjo se pač ne zлага, če v kaki skupščini človek, ki formalno ni upravičen v oporekanje, nasprotuje na način, ki pazljivost navzočih moti in vsled tega pohujšuje izjavi istega, ki ima jedini pravico govoriti. Kar pa velja za vsako skupščino, v kateri se na dostojnost pazi in je zahteva, to ima tem bolj veljavo za skupščino vernikov, zbranih v pobožnem opravilu.

Glede drugega kriterija pa treba strogo razločevati med drugim in tretjim primerom delikta po §-u 303 k. z. Pri določilu o drugem primeru, ki namerava večje varstvo cerkvene avtoritete, zastopane po svečeniku, proti žaljivim napadom, zadostuje vsled izrecnega besedila zakona, da se je žaljenje verskega služabnika zgodilo, kadar je božjo službo opravljal; — v tretjem primeru §-a 303 k. z., v katerem ni do varstva duhovna, kakor voditelja cerkvene oblasti, nego do varstva vernikov proti vedenju, prezirajočemu njih verski čut in s tem motečemu njih pobožno opravilo, pa se zahteva, da se je nespodobno vedenje godilo med bogoslužnim opravilom, ne pa pri bogoslužnem opravilu (*während, nicht bei der öffentlichen Religionsübung*).

Iz naznačenega namena in zakonovega besedila izhaja, da duhovnik nima večjega varstva nasproti žaljivim napadom samo med bogoslužnim opravilom, temuč tudi pred njim in po

njem tako dolgo, kakor je uže ali še v zvezi z bogoslužnim opravilom, in to več ali manj neposredno krajevno in zunanje (rituelna obleka).

V le-tem deliktнем primeru pa ne zadostuje, da se je nespodobno vedenje godilo v pričo duhovnika, ki je ravnokar dovršil liturgično opravilo (pridigo), in ki je bil v ornatu, temuč bogoslužno opravilo bi se bilo moralo uže pričeti in še ne končati, da bi se moglo reči, da se je kedo med opravilom vedel nespodobno. V našem slučaju ni teh pogojev, če se upošteva, da se je isti dogodil, kakor potrjuje duhovnik izrečno, po pridigi in pred mašo. Brez dvoma pa je, da prestanek med obema liturgičnima opraviloma (pridiga in maša), ki se porablja za preoblečenje duhovnika in druge priprave k mašnemu opravilu, — le-ta prestanek se je porabil v čitanje časniškega članka, ki ni v nobeni zvezi z božjo službo — ne spada ne k pridigi ne k maši, tem manj, ker sta pridiga in maša samostojni liturgični opravili, v zvezi le v toliko, da navadno pride jedno za drugim.

Tega dejanskega stanu končno ne spreminja to, da so bili verniki ob inkriminovani izjavi še v cerkvi zbrani, kajti zgol navzočnost vernikov — da bi prisostvovali maši po pridigi — ni versko opravilo, v katerem naj se je vršilo nespodobno vedenje obdolženke.

Ker torej v početju obdolženke, katero bi bilo presojeti političnim oblastvom v smislu § 11 ces. naredbe z dne 20. aprila 1854 št. 96 — ni najti drugega bistvenega kriterija, zato obtožbi ni bilo dati mesta, nego je bilo postopanje ustaviti.

—/—

